

Minister Klimatu i Środowiska

DGO-OK.050.17.2024.PL
3359358.13209678.10718658
Warszawa, 17-09-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w związku z interpelacją z dnia 30 sierpnia 2024 r. Posłanki Ewy Leniart oraz grupy Posłów w sprawie przeciwdziałania wzrostowi cen odbioru odpadów komunalnych (znak: K10INT4471), przedstawiam poniżej wyjaśnienia.

- 1. W jaki sposób kierowany przez Panią resort zamierza przeciwdziałać zagrożeniom związanym: ze znaczącym wzrostem cen usług odbioru odpadów komunalnych dla naszych obywateli w momencie gdy zostanie zrealizowany obowiązek ustawiania automatów służących do gromadzenia opakowań ponownie wykorzystywanych do recyklingu; oraz trudnościom samorządów w osiągnięciu wzrastających poziomów recyklingów, co spowodowane będzie niemożnością doliczenia się odpadów opakowaniowych z powodu zebrania ich w automatach?***

Szacuje się, że wprowadzenie systemu kaucyjnego przyczyni się do zmniejszenia zaśmiecenia otoczenia i zanieczyszczenia środowiska przez odpady opakowaniowe. Dodatkowo wprowadzenie systemu kaucyjnego dzięki nadaniu wartości surowcom wpłynie pozytywnie na wyrobienie w społeczeństwie pożądanych nawyków dot. segregowania odpadów i odpowiedzialności za swoje otoczenie. Zmniejszenie ilości odpadów opakowaniowych będzie bezpośrednio wpływać na poprawę stanu środowiska naturalnego a pośrednio oddziaływać będzie na zwiększanie zdrowia obywateli.

System kaucyjny jest z jednej strony reakcją na duże zainteresowanie i potencjalne zaangażowanie przyszłych użytkowników, a z drugiej zobowiązaniem do realizacji unijnego poziomu selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych. Cele wynikające z dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/904 dla butelek jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych na napoje o pojemności do trzech litrów wynoszą 77% w 2025 r. i 90% w 2030 r. Bez wprowadzenia systemu zwrotu opakowań i zaangażowania społeczeństwa, osiągnięcie powyższych poziomów nie będzie możliwe.

Wprowadzenie systemu kaucyjnego wpłynie na zwiększenie poziomów selektywnego zbierania odpadów opakowaniowych i recyklingu odpadów. Dokonywane przez mieszkańców zwroty odpadów opakowaniowych zwiększać będą poziomy selektywnego zbierania, a w kolejnym kroku również recyklingu, który będzie mógł zostać zaliczony do poziomów recyklingu odpadów komunalnych

wykazywanych przez gminy. Dane ze sprawozdań za 2025 r. przygotowywane przez podmioty prowadzące systemy kaucyjne będą przekazywane do gmin, które będą mogły uwzględnić wskazane poziomy recyklingu w swoich sprawozdaniach. Z uwagi na wysoką skuteczność selektywnej zbiórki odpadów opakowaniowych w krajach europejskich (wydajność ok. 90%), wdrożenie systemu kaucyjnego wpłynie pozytywnie na możliwość osiągnięcia przez gminy wymaganych poziomów recyklingu, a tym samym unikania ewentualnych kar finansowych za niezrealizowane cele. Pozyskiwany będzie czysty surowiec, który będzie mógł być stosowany do produkcji kolejnych opakowań, w tym do kontaktu z żywnością – czego nie można osiągnąć w systemie pojemnikowym, ze względu na zanieczyszczenie surowca. Włączenie samorządów w działania wspomagające rozwój systemu kaucyjnego będzie istotne dla zapewnienia powszechności systemu. MKiŚ liczy na współpracę gmin z operatorami systemu w zakresie organizacji punktów zbierania odpadów opakowaniach, a także prowadzenia działań informacyjnych dla mieszkańców i przedsiębiorców na swoim terenie.

Wyjęcie frakcji PET z żółtego pojemnika może wpłynąć na zmniejszenie przychodów gminy ze sprzedaży surowca do recyklingu, co może przełożyć się na ewentualną podwyżkę cen odbioru odpadów dla mieszkańców. Jest to argument „zmienny” związany z aktualną wartością odpadów PET, które obecnie są warte ok. 1 500 – 3 000 zł/Mg. Natomiast w zeszłym roku ich wartość znajdowała się w okolicach 1 000 zł/Mg. Wprowadzenie systemu kaucyjnego, w tym kontekście powinno zapewnić stabilność. Wspomnieć należy, że gminy otrzymują pieniądze z opłat na uprzążanie wynikających z przepisów dot. produktów jednorazowego użytku z tworzyw sztucznych (SUP). Pieniądze te będą dodatkowym zastrzykiem dla budżetów gmin w ramach środków na zagospodarowanie odpadów. Dotychczas to gminy pokrywały całkowite koszty sprzążania porzuconych odpadów.

Rząd dostrzega, że poprzednie lata były dla samorządów bardzo trudne, dlatego zaproponował projekt Ustawy o dochodach jednostek samorządu terytorialnego, które pozwolą na wzmocnienie i ustabilizowanie finansów JST. Zaproponowane rozwiązania to m.in.: zwiększenie dochodów własnych JST, zmniejszenie wpływu zmian podatkowych na dochody podatkowe JST oraz likwidacja wydatków z tytułu „janosikowego”.

2. Kolejne pytanie dotyczy stanu zaawansowania i założeń przygotowanych regulacji prawnych o tzw. rozszerzonej odpowiedzialności producenta?

Prezydencja Rady i przedstawiciele Parlamentu Europejskiego w dniu 4 marca 2024 r. osiągnęli wstępne porozumienie polityczne w sprawie PPWR. Tekst kompromisowy PPWR zatwierdzony został na posiedzeniu Komitetu Stałych Przedstawicieli w dniu 15 marca 2024 r., natomiast w dniu 24 kwietnia 2024 r. znaczną większością głosów na sesji plenarnej Parlamentu Europejskiego przyjęto tymczasowe porozumienie. Kolejnym krokiem jest weryfikacja prawnolingwistyczna i Parlament Europejski nowej kadencji na jesieni potwierdzi jeszcze raz w głosowaniu tekst PPWR, następnie odbędzie się głosowanie w Radzie. Szacuje się, że do końca roku PPWR powinien zostać przyjęty i opublikowany w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej. Ministerstwo Klimatu i Środowiska aktywnie uczestniczy w pracach nad PPWR.

W związku z powyższym stanem zaawansowania prac na forum UE nad PPWR, aktualnie trwają prace wewnętrzne nad wypracowaniem nowego modelu ROP oraz założeniami ustawy. Tematyka ROP była przedmiotem posiedzeń Zespołu doradczego Ministra Klimatu i Środowiska do spraw systemowych rozwiązań w zakresie gospodarki odpadami, które odbyły się odpowiednio w dniu 23 kwietnia 2024 r. oraz 11 czerwca 2024 r. Ponadto w dniach 15 i 16 lipca 2024 r. oraz 2 sierpnia 2024 r. Ministerstwo Klimatu i Środowiska zorganizowało trzy robocze spotkania konsultacyjne dot. ROP z interesariuszami.

Ogólne założenia ROP zostaną przedstawione przez resort w II połowie września 2024 r., następnie po ich konsultacji z interesariuszami rozpoczną się prace nad projektem ustawy.

Z wyrazami szacunku

Z up. Ministra

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

Do wiadomości:

Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM